

teinkben hirdetjük. E tetteikkel a szíveket kell meghódítanunk." Ez a meleg érzés hatja át elméleti és gyakorlati tanításait a bánásmódról, az önénevelésről vallott elveit. Erkölcösség nincs szabadság nélkül s ezért kívánja, hogy a büntetésektől a lehetőség szerint tartózkodjunk. A büntetések talán fegyelmezik az egyént, de nem teszik erkölcsileg jobbá, ő pedig olyan bánásmódot szeretne, mely erkölcsileg javítja a gyermekeket. S ép ezért nem habozik kimondani, hogy az erkölcsi nevelésnek a felnőtteken kell kezdődnie. Eddig azt hitték: *akie az ifjúság azé a jövő.* Lighthart megfordítja ezt a tételt: *akie a jövő, azé az ifjúság.*

"Ha a gyermek felnövekedvén olyan körbe és atmoszférába jut, ahol az erkölcsi követelményeket komolyan veszik, akkor környezetének hatása alatt ő is megerősödik az erkölcsi életvezetés kívánatában. Hol marad ellenben az erkölcsi befolyás, ha a tanító, ki tanítványait tiltja a veszekedéstől, békétlenségben él kortársaival, veszekedik a szülőkkel vagy az órák alatt a tanulókkal. (Magunkkal kezdjük tehát az erkölcsi nevelést.) Ha Jézus nem magával kezdte volna, a keresztségység áldását nem hagyta volna reánk. S hogy ez az áldás nem sokkal nagyobb, azért van, mert mi elmulasztjuk, hogy vele erősödjön az ő példáját kövessük. Vagyis *„mi is magunkkal kezdjük.”***

Törekvéseink komolysága csak tetteinkből indulhat ki. „Ein Kind soll keine Mücke hinunterschlucken und wir Erwachsene verschlingen Kamele.“

Jan Lighthart évről-évre külföldön járt, hogy az élő életet a határokon kívül is tanulmányozza és tapasztalatokat szerezzen. A világháború körülményei megakadályozták ebben a szokásos programban. A munka és izgalmak korán megőrlték életerejét. 1916-ban hirtelen meghalt s a királynő és

egész Hollandia meggyászolták a nagy iskolamestert. Sírkövén az ő saját szavai vannak megőrizve.

„Az egész nevelés a szeretet, a türelem és a bölcsesség kérdése s a két utóbbi ott nő nagyra, ahol a szeretet uralkodik.“

Világkatasztrófa fenyegette Hollandiát, mikor nagy iskolamesterét elvesztette. Világkatasztrófába sodródott a mester halála után negyedszázad múlva.

Mi a sorsa az elvetett jó magoknak, arra a jövő tényei fognak felelni.

Kemény Gábor.

Felvidéki délután — diákrendezésben.

Igen érdekes és követésre érdemes kezdeményezés indult ki a szegedi áll. Baross Gábor gyakorló jellegű gimnázium hetedikeseitől: osztályfőnökükkel, Madácsy László tanárral egyetértésben elhatározták, hogy a nagyközönség számára a felvidéki délutánt rendeznek és előadóul néhány felvidéki, volt kisebbségi szellemi harcost hívnak meg. Az ünnepély 1940. november 24-én a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében folyt le s igen bensőséges, meghitt élményévé lett mind a rendező ifjúságnak, mind a szépszámú közönségnek.

A fiatal felvidéki szellemi harcosok hitet tettek erősen szociális, népi fel fogásuk mellett. Elmondották, mint lett ez nemzetfenntartó erejükké a kisebbségi életben. Különösen *Taubinger István*, az első előadó foglalta meggyőzően össze, mi is az a felvidéki szellem, ez a nem is annyira eszmei, mint inkább érzelmi erő, amely a kisebbségi harc döntő élményeiből kovácsolódott össze. Mert a kisebbségi ember csakhamar rádöbbsent, hogy új helyzetben sem társadalmi rang, sem születési kiváltság nem választhat már el magyart a magyartól, a magyarság egyforma elbánást, t. i. háttérbe szorítást

** Id. m. 103—5.

vált ki államalkotók részéről minden nemzettestvérrel szemben. Ugyanílyen döntő élményszerűséggel ismerte fel a kisebbségi ember, hogy a széles nép. rétegekben, nevezetesen a parasztságban van meg a fenntartó erő, így azt kell a nemzeti küzdelem alaprétegévé tenni. Végül pedig az előítéletek és gát-lások nélkül az új helyzetben a közös-ségért harcba induló ifjúság élménye egészítette ki a kisebbségi ember szelle-mi fegyverzetét s ez a három erő hasznos, lendületes építő munkát végezhet a hazai társadalom életében is *Vájlak Sándor* miniszterelnökségi elő-adó a magyar birodalmi gondolatról szólott, megmutatva, hogy mennyire idő-szerű az ma is, mert hi z a Duname-dencében élő nemzetek, akármennyire távol jutottak is pillanatnyilag egymás-tól, lélekalkatukban rokonok, közös ma-gatartás és érzésvilág jellemzi őket s megnyugvásra csak akkor tehetnek szert, ha megtalálják a birodalmi kö-zösséget, amelyben eddig elért művelő-dési és gazdasági eredményeiket nem-csak megőrizhetik, hanem tovább is fej-lestethetik. Erre a birodalmi küldetésre kell lelkileg felkészülnie a magyarság-nak, ennek előőrsei a határon túl élő véreink. *Halttenberger Ince* a falumunka mindennapjaiból nyújtott egy-két igen jellemző mozzanatot, amelyek ékesen bizonyítják a magyar paraszt komoly hivatástudatát és éreit, megfontolt sze-lelmi nagykorúságát. *András Károly*, az UJ ÉLET szerkesztője a volt kisebb-ségi magyarság fejlődési útját vázolta és megmutatta, mennyire készen áll ez a gárda ma is minden építő magyar megmozdulásra.

A vendéglátó diákok közül hárman az egyes előadások között a felvidéki költők verseiből szavaltak. Az ünnepély beköszöntőjét *Madácsy László* dr. a lel-kes fiúk megértő osztályfőnöke mon-dotta, a zárószavakat vszont *Firbás Oszkár* dr. gimnáziumi igazgató. Kie-

melte, hogy a két legfontosabb nevelői tényező az iskola és a szülői ház mel-lett néha a hatalmas harmadiknak, az életnek is meg kell szólalnia az ifjúság előtt s a négy fiatal szellemi harcos ál-tal kifejezésre juttatott élményvilág elénk tárta a kisebbségi sorsba taszított nemzetrész hősi küzdelmét, kitartását, életrealitását és cselekvő magyarsá-gát. A hősi életnek ez a személyes él-ménye példaadó erővel hat azokra, akik előtt megnyilatkozott s így az élet maga nevelhet, buzdíthat, erősíthet.

A szegedi Baross-gimnázium hete-dikeseit dicséret illeti kezdeményezé-sükért, mert most, amikor már két visszatért országrész magyarjai osztják meg a trianoni magyarsággal húszéves tapasztalataikat, a személyes megnyi-latkozás lehetővé létele szolgálja a leg-eredményesebben a magyarság lelki összehangolódásának fennkölt ügyét.

Személyiség és nemzeti nevelés kérdése a finn pedagógiában.

E rendkívül időszerű kérdés törté-neti fejlődésével foglalkozik egy hosz-szabb tanulmányban *Stenius Martti*, a Kasvatusopillinen Aikakauskirja 1939. évi 3—5. számában. Fejtegetései köz-pontjában Cleve Zakariás Joachim áll, a finn pedagógiai tanszék első tanára. Megjegyzendő, hogy Finnország egyike volt az első államoknak, melyek külön pedagógiai tanszéket szerveztek. Cleve mintegy két évtizeden át irányította az ország nevelésügyi törekvéseit. Hegel evolúciós filozófiájának alapján állva a nevelés céljává az erkölcsi szokás sza-badságát, az iskolai oktatás céljává pe-dig az igazságra-vezetést teszi. Fölfo-gása szerint ugyanis az öntudatos szel-lelem csak azt akarhatja, amit objektív igazságnak ismert meg. Ész és akarat így egyesül *személyiséggé*, mely az em-ber szabad szellemi lényét alkotja, míg megkülönböztető jegyeit az egyéniség (individualitás) és az objektív tudás-